

Forundersøgelsesrapport.

Forundersøgelse af to mindre sagsområder hvor der skal etableres søer på matr. 36 og 37a af Stenmagle By, Stenmagle sogn.

Forundersøgelsen blev foretaget tirsdag d. 10 marts 2009.

Foto 01267D02. De to søgegrøfter ved den eksisterende sø set fra sydvest.

Resumé:

Kortvarig prøveundersøgelse forud for etablering/udvidelse af to søer ved Stenmagle. Der var oprindeligt tale om anlæggelse af to nye mindre søer på ca. 300m² og ca. 600m² samt udvidelse af en eksisterende sø. Sidstnævnte tænkes udvidet fra ca. 1000m² til 2300m²

Anlæggelsen af den ene nye sø er imidlertid stillet i bero, hvorfor der kun blev anlagt mindre søgegrøfter i to områder.

Vi gravede først to korte søgegrøfter på henholdsvis 42 og 29 meters længde ved østsiden af den eksisterende sø umiddelbart sydvest for ejendommen Sorøvej 98.

Derefter gravede vi en kort søgegrøft nordvest for ejendommen, hvor der skal etableres en ny sø. I ingen af områderne kunne vi registrere nedgravninger eller fund af arkæologisk interesse.

Indhold

Årsag og evt. sagshistorie:	2
Deltagere:	2
Indmåling	2
Lokalisering og topografi	3
Beskrivelse	4
Vurdering og fremtidige tiltag	6
Fotoliste	7

Årsag og evt. sagshistorie:

Kortvarig prøveundersøgelse forud for etablering/udvidelse af to søer ved Stenmagle. Der var oprindeligt tale om anlæggelse af to nye mindre søer på ca. 300m² og ca. 600m² samt udvidelse af en eksisterende sø fra ca. 1000m² til 2300m².

Anlæggelsen af den ene nye sø er imidlertid stillet i bero, hvorfor der kun blev anlagt søgegrøfter indenfor to mindre områder.

Sagen var først journaliseret under P 690 på museet og siden fortsat under journalnummeret 01267 med lokalitetsnavnet Sorøvej 98, Stenmagle.

Sorø Kommunes sagsnummer er 340 2008 20840.

Deltagere:

Ved undersøgelsen deltog Jørgen Mortensen der ejer ejendommen Sorøvej 98 og som står for anlæggelsen af søerne.

Hans søn Lars Mortensen fungerede som maskinfører ved grøftegravningen.

Fra museet deltog arkæolog Henrik Høier.

Indmåling

Enderne af de tre korte søgegrøfter blev indmålt med håndholdt GPS og derefter overført til matrikelkortet via GIS-programmet MapInfo. Ved indmålingsarbejdet viste den håndholdte GPS en unøjagtighed på 3 meter. Det må derfor anføres, at placeringen af grøfterne på nedenstående kortudsnit må betragtes som omtrentlige.

Lokalisering og topografi

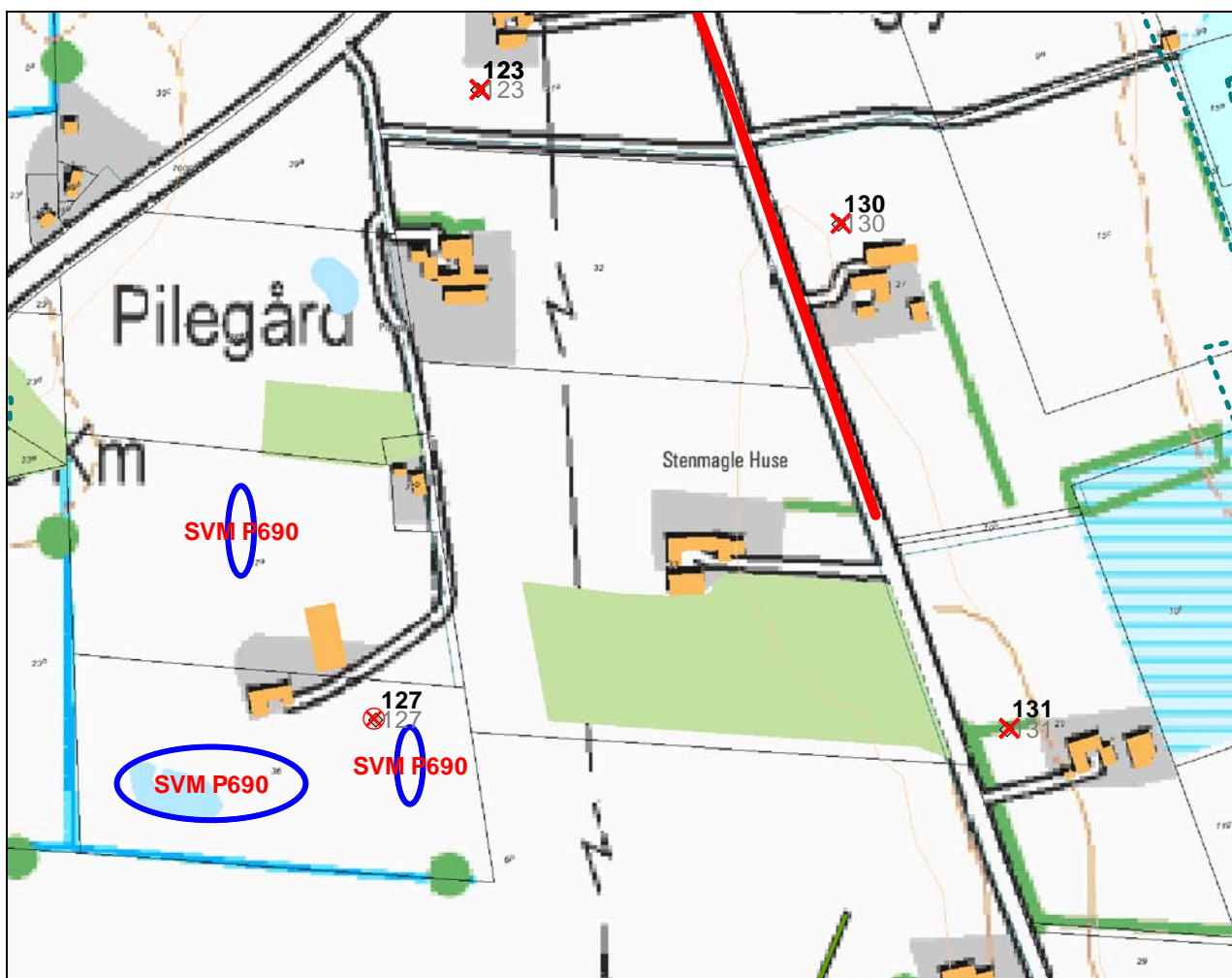
Stedet findes på 4cm kort 1413 II nordøst.

Området er et forholdsvis fladt terræn som tydeligvis har udgjort et mosebassin i ældre tid.

Muldlaget er sandet og ikke ret kraftigt og indeholder på de dybeste områder lidt næsten omdannet mosejord, der nærmest må betegnes som tørvesmuld.

Undergrunden er grålig stenet grus, der indenfor mindre partier er mere lyst og sandet.

Der findes i lokalområdet en del arkæologiske registreringer (markeret med numre på kortet nedenfor), der primært kan dateres til stenalderen, hvor det dengang store sø og mosebassin givetvis har været et meget yndet jagt- og opholdssted.

SVM 01267. Med blå indramning er markeret de oprindelige planlagte tre "søområder".

Anlæggelsen af søen længst mod sydøst er blevet stillet i bero.

Vedr. de registrerede fortidsminder i området se yderligere oplysninger på www.dkconline.dk

Baggrundskort: Kort25, matrikelkort (aktuelt: 11/3 2009) © KMS.

Beskrivelse

Med en større gravemaskine påmonteret en to meter bred rabatskovl (planérskovl) gravede vi først to korte søgegrøfter på henholdsvis 42 og 29 meters længde ved østsiden af den eksisterende sø umiddelbart sydvest for ejendommen Sorøvej 98. Søen, hvis placering fremgår af det indsatte kortmateriale, tænkes udvidet med ca. 1.300m² i østlig retning.

Derefter gravede vi en kort søgegrøft lidt nordvest for ejendommen, hvor en mindre sø skal etableres. Stedet må siges at være velegnet, idet der allerede findes en større ”sø” på markoverfladen og vi gravede derfor blot en enkelt grøft på den vestlige langside af dette ”vådområde”.

Jeg udfærdigede en simpel kortskitse over situationen, hvorpå jeg derefter anførte de seks indmålte GPS-punkter, mål, øvrige oplysninger osv., således at det var nemt at arbejde videre med straks ved hjemkomsten til museet.

I ingen af områderne kunne vi registrere nedgravninger eller fund af arkæologisk interesse.

De tre søgegrøfters placering vist med rød streg på baggrund af de seks indmålte punkter, der er markeret med sorte stjerner. Baggrundskort: Kort25, matrikelkort (aktuelt: d. 11/3 2009) © KMS.

Foto 01267D01. De to søgegrøfter ved den eksisterende sø set fra vest.

Foto 01267D03. De to søgegrøfter ved den eksisterende sø set fra øst.

Foto 01267D04. Situationen ved "søen" nordvest for ejendommen. Set fra nord. Bemærk at der allerede står vand på fladen.

Vurdering og fremtidige tiltag

Skønt vi ingen arkæologiske nedgravninger eller genstandsmateriale fandt ved undersøgelsen må det pointeres, at vi er inde på et lokalområde med mange arkæologiske registreringer, og det vil derfor også fremover være nødvendigt at foretage lignende undersøgelser forud for kommende jordarbejder.

Sorø d. 11 marts 2009.

Henrik Høier

Fotoliste

Film nr	Opt	Type	Tekst	Fot	Dato
01267D	1	Digital	De to søgegrøfter ved den eksisterende sø set fra vest	HH	10 03 2009
01267D	2	Digital	De to søgegrøfter ved den eksisterende sø set fra sydvest.	HH	10 03 2009
01267D	3	Digital	De to søgegrøfter ved den eksisterende sø set fra øst	HH	10 03 2009
01267D	4	Digital	Situationen ved ”søen” nordvest for ejendommen. Set fra nord.	HH	10 03 2009